

افت مجدد شاخص کل بورس

شاخص کل بورس تهران دیروز با ۱۷ هزار و ۳۵۳ واحد کاهش در ارتفاع یک میلیون و ۴۲۳ هزار واحدی قرار گرفت. شاخص هموزن نیز با ۷ هزار و ۲۴۱ واحد کاهش به ۳۷۹ هزار و ۹۷۵ واحد و شاخص قیمت با ۴ هزار و ۲۴۲ واحد افت به ۲۲۷ هزار و ۹۲۸ واحد رسید. دیروز در معاملات بورس تهران، بیش از ۶ میلیارد و ۱۶۶ میلیون سهم، حق تقدم و اوراق بهادار به ارزش ۳۶ هزار و ۲۲۹ میلیارد ریال معامله شد.

کاهش ۱۴درصدی مانده تسهیلات اعطایی بانک‌ها در بهار سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل

تنظیم ضربان خلق پول؟

می‌توان با کنترل رشد ترازنامه بانک‌ها بر خلق نقدینگی بانک‌ها نظارت بیشتری داشت تا در نهایت، کنترل تورم محقق شود

دوره	سپرده‌ها	درصد تغییر نسبت	سپرده‌ها پس از کسر	درصد تغییر در ۳ ماه	مانده تسهیلات	درصد تغییر در ۳ ماه
خرداد ۱۴۰۱	۷۱۷،۸۴۱،۵	۵،۶	۲۹۳،۲۵۳،۵	۵،۵	۷۰۶،۲۹۲،۴	۳،۶
خرداد ۱۴۰۰	۹۴۴،۳۱۴،۴	۱۱،۳	۴۱۴،۹۷۵،۴	۱۱،۸	۸۲۴،۴۱۴،۴	۱۳،۶

بانک مرکزی برای افزایش سقف نرخ سپرده قانونی تا ۱۵ درصد موافقت کرد.

هدف بانک مرکزی از افزایش نرخ سپرده قانونی به ۱۵ درصد، بازدارندگی بیشتر این ابزار برای بانک‌هایی است که ضوابط کنترل مقداری را رعایت نمی‌کنند. سپرده قانونی به معنای سپرده‌گذاری درصدی از سپرده‌ها در بانک مرکزی و عدم امکان برداشت آن بدون اجازه بانک مرکزی است. بنابراین طبق این مصوبه شورای پول و اعتبار، بانک‌هایی که بیش از سقف تعیین شده رشد ترازنامه داشته باشند، بانک مرکزی می‌تواند تا معادل ۱۵ درصد از کل سپرده‌های بانک را نزد خود نگه دارد. این سیاست علاوه بر اثر بازدارندگی و رعایت بیشتر حدود رشد ترازنامه، از ضریب فرایزنده پولی می‌کاهد.

البته آثار ۲ سیاست جدید بانک مرکزی در زمینه کنترل ترازنامه بانک‌ها (افزایش نرخ سپرده قانونی برای بانک‌های مختلف از ضوابط کنترل مقداری و تغییر دامنه رشد ماهانه ترازنامه) در ماه‌های آینده مشخص می‌شود.

■ **کنترل رشد ترازنامه بانک‌ها و مهار تورم**

کنترل رشد مقداری ترازنامه‌ها موضعی است که از آن به عنوان راهکاری برای کنترل تورم نام برده می‌شود و می‌توان با کنترل رشد ترازنامه بانک‌ها بر خلق نقدینگی بانک‌ها نظارت بیشتری داشت تا در نهایت، کنترل تورم محقق شود.

کنترل رشد ترازنامه‌ای، شیوه نظارتی است که به واسطه آن خلق نقدینگی بانک‌ها در کنترل بانک مرکزی قرار می‌گیرد و در ادامه می‌توان انتظار داشت که رشد نقدینگی در رقم‌های کنترل‌شده‌تری قرار گیرد. در صورت ادامه سیاست دولت در عدم استقراض از بانک مرکزی و کنترل ترازنامه بانک‌ها، می‌توان انتظار داشت نرخ تورم روند کاهشی را دنبال کند. البته در عین حال این پالایش و نظارت بر مدیریت ریسک نقدینگی شبکه بانکی می‌تواند قدرت شبکه بانکی را در وظیفه اصلی خود که همان واسطه‌گری وجوه است بهبود بخشد، چرا که در شرایطی که ترازنامه‌های بانک‌ها در شرایط سلامت قرار گیرد، ضروری است نیم‌نگاهی نیز به تخصیص و اعطای اعتبار و منابع به تولید در جهت تأمین سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی داشت.

■ **آوربارداری بانکی**

مسئله بحران بانکی را شاید بتوان یکی از اولویت‌های اصلی اقتصاد مطرح کرد که دولت سیزدهم نیز از ابتدای روی کار آمدن عزم جدی در سامان‌بخشی به وضعیت نظام پولی کشور داشت.

نسبت رشد نقدینگی و تولید حقیقی طی سال‌های اخیر همواره افزایشی بوده و نقدینگی موجود در کشور همواره تبدیل به تورم شده است؛ اختلافی نگران‌کننده‌ای که به سفره و معیشت مردم لطمه می‌زند. رشد سریع و قابل توجه

ضرورت اصلاح ساز و کار معافیت گمرکی واردات ماشین آلات خطوط تولید

به نام تولید، به گام مونتاژکاران

پس از جلوگیری از واردات، امکان شکل‌گیری صنعت به معنای واقعی و نه مونتاژ آن و همچنین امکان صادرات ماشین‌آلات را فراهم خواهد کرد. بر همین اساس ضرورت دارد واردات در صنایع ماشین‌سازی مدیریت شود تا شاهد شکل‌گیری این صنعت و در نهایت رسیدن به توسعه صنعتی پایدار باشیم.

موضوع بسیار مهم در این بخش این است که نوآوری و رسیدن به تکنولوژی و توسعه صنعتی، بدون ساخت ماشین‌آلات معنایی ندارد و به معنای مونتاژ صرف است؛ اتفاقی که در صنعت خودروسازی فعلی رخ داده است و عملاً با رویکرد واردات ماشین‌آلات به جای تولید، صنعت مادر نداریم و اصلاً توسعه صنعتی رخ نداده است. در همین رابطه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد که

گزارش سالانه وزارت صمت درباره واردات ماشین آلات

سال	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	جمع
ارزش ماشین‌آلات وارداتی (میلیارد دلار)	۳،۵	۴،۹	۴،۹	۱۳،۳
ارزش کالاهای مشمول معافیت (میلیارد دلار)	۲،۸	۴،۷	۳،۸	۱۱،۳
ماشین آلات مشمول معافیت (درصد)	۸۰	۹۶	۷۷	۸۵

دوشنبه ۱۰ مرداد ۱۴۰۱
وطن‌امروز | شماره ۳۵۴۵

اقتصادی

اخبار

قیمت روغن خوراکی

در بازار ۱۵درصد کاهش یافت

دبیر اتحادیه بنکداران مواد غذایی گفت: قیمت روغن خوراکی ۱۰ تا ۱۵ درصد در بازار کاهش یافته است.
قاسمعلی حسنی افزود: قیمت روغن خوراکی ۱۰ تا ۱۵درصد در بازار کاهش یافته و در روزهای آتی شاهد کاهش بیشتر قیمت خواهیم بود. دبیر اتحادیه بنکداران مواد غذایی در پاسخ به دلیل کاهش قیمت روغن خوراکی گفت: قیمت جهانی روغن خام پس از توافق روسیه و اوکراین برای صادرات، کاهش ۳۰ درصدی داشته و همین عاملی برای کاهش قیمت در داخل نیز شده است. وی با بیان اینکه تنها حس رقابت در داخل توانسته قیمت را پایین بیاورد، گفت: رقابت شدیدی در داخل بین کارخانه‌ها شکل گرفته که هر چه زودتر روغن‌های موجود را بفروشند و با جمع‌آوری پول آن روغن با قیمت پایین‌تری از بازارهای جهانی تهیه کنند. وی در پاسخ به اینکه آیا مصوبه‌ای از سوی دولت برای کاهش قیمت وجود داشته است، گفت: معاون اول رئیس‌جمهور تاکید کرده بود که قیمت‌ها باید کاهش یابد اما در واقع رقابت بین فروشندگان عامل کاهش قیمت شده است.

■ ■ ■

مشاور وزیر اقتصاد عملیات توثیق هوشمند را تشریح کرد

تسهیل در یافت تسهیلات

مشاور وزیر اقتصاد گفت: امروز شاهد آغاز یک نوآوری نهادی در حوزه پرداخت‌های مدت‌دار هستیم؛ با ایجاد سامانه توثیق هوشمند «ستاره» از پرداخت‌های نقدی عبور کرده و زیرساخت‌هایی برای پرداخت‌های متعهدانه را پایه‌ریزی می‌کنیم.

محمد جلال در نشست هم‌افزایی سردبیران و دبیران رسانه‌های اقتصاد دیجیتال درباره سامانه «ستاره» که به میزبانی سازمان بورس و اوراق بهادار برگزار شد، با اشاره به تولد فرآیند نوین توثیق در کشور گفت: در سال‌های اخیر، زیرساخت‌ها و امکانات مورد نیاز برای پرداخت‌های اعتباری و مدت‌دار در اقتصاد کشور وجود نداشت و مردم مجبور به استفاده از چک، سفته و سایر روش‌های سنتی برای توثیق بودند. وی افزود: سامانه ستاره با هدف هوشمند و آنلاین‌سازی توثیق در کشور پایه‌گذاری شده است. رویکرد طراحی این سامانه جدید آن است که نهادهای متولی درآی‌های برنامہ‌پذیر در کشور، به این سامانه متصل شده و شرکت‌های جدیدی در اقتصاد فناوری‌های مالی کشور پایه‌ریزی شوند. مشابه تحولی که در حوزه پرداخت پس از رویش بانکداری الکترونیکی و با ایجاد سامانه شاپرک و پایه‌ریزی شد و مصرف کارت بانکی و استفاده از پرداخت الکترونیکی به جای پول نقد توسعه پیدا کرد و به واسطه همین نوآوری، بسیاری از شرکت‌ها و کسب و کارهای گوناگون پایه‌گذاری شدند و زیرساخت مورد نیاز برای فروشگاه‌های اینترنتی نیز ایجاد شد. مشاور وزیر اقتصاد در ادامه افزود: امروز نیز شاهد آغاز یک نوآوری نهادی در حوزه پرداخت‌های مدت‌دار هستیم. در واقع با برداشتن این گام ما از پرداخت‌های نقدی عبور کرده و زیرساخت‌هایی برای پرداخت‌های متعهدانه را پایه‌ریزی می‌کنیم. این زیرساخت تحت عنوان سامانه یا سونبج «توثیق الکترونیک‌روشمند و هوشمند» به اختصار «ستاره» معرفی شده است.

■ ■ ■

تفاوت ۳میلیون تومانی قیمت مسکن

در آمارهای بانک مرکزی و مرکز آمار

در حالی که مرکز آمار روز گذشته متوسط قیمت مسکن در تهران طی تیرماه امسال را متری ۴۴ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان اعلام کرده بود بانک مرکزی دیروز این شاخص را متری ۴۱ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان دانست! مرکز آمار ایران در گزارشی که شنبه ۸ مرداد منتشر کرد، متوسط قیمت هر مترمربع واحد مسکونی طی معاملات مسکن در تهران را در مرز ۴۵ میلیون تومان (۴۴ میلیون و ۸۴۰ هزار تومان) اعلام کرده بود.

این در حالی است که مرکز آمار تا ۲ ماه اخیر، گزارش بازار مسکن را فصلی اعلام می‌کرد ولی از ماه گذشته اقدام به انتشار ماهانه آن است.

این در حالی است که بانک مرکزی شاخص مذکور (متوسط قیمت هر مترمربع واحد مسکونی) طی معاملات تیرماه امسال را ۴۱ میلیون و ۷۰۴ هزار تومان در گزارششی که دیروز یکشنبه ۹ مرداد منتشر شد، عنوان کرده است.

بانک مرکزی بیش از ۲ دهه است که گزارش ماهانه بازار مسکن را منتشر می‌کند. هر ۲ مرجع اعلام آمار بازار مسکن، منبع اطلاعات خود را سامانه املاک و مستغلات (سامانه کد رهگیری) که در اختیار اتحادیه مشاوران املاک و اتاق اصناف است، ذکر می‌کنند. این در حالی است که بر اساس آیین‌نامه ساماندهی بازار مسکن و اجاره‌بها مصوب تیرماه هیات دولت، نظارت بر سامانه املاک و مستغلات از اتاق اصناف به وزارت راه‌وشهرسازی منتقل شده است. همچنین نهاد سیاست‌گذار در حوزه مسکن، وزارت راه‌وشهرسازی است و به نظر می‌رسد باید مرجع رسمی اعلام‌کننده آمار بازار مسکن، وزارت راه‌وشهرسازی باشد. پیش از این هم مرجع اعلام گزارش‌های وضعیت ماهانه بازار مسکن، دفتر اقتصاد مسکن وزارت راه‌وشهرسازی بود که گزارش‌های تحلیلی از وضعیت بازار مسکن ارائه کرده و به بیان اعداد و ارقام اکتفا نمی‌کرد. برخی کارشناسان گفته‌اند گزارش‌های کارشناسان اقتصادی از آنجا که گزارش‌های اعلامی بانک مرکزی از قیمت مسکن، ملاک ارزیابی عملکرد برخی بانک‌ها در هنگام اعلام ترازنامه سالانه بانک‌ها در مجمع عمومی سالانه است و از سوی دیگر، عمده درآیی‌های بانک‌ها به شکل املاک است، لذا بانک مرکزی حاضر به عقب‌نشینی از ارائه گزارش‌های ماهانه بازار مسکن نیست. آنگونه که مرکز آمار ایران در وب‌سایت خود اعلام کرده، گزارشی که این مرکز از وضعیت بازار مسکن تهیه می‌کند، بر اساس میانگین وزنی است؛ در این روش، هر چه وزن معاملات سنگین‌تر باشد، در افزایش میانگین نهایی، تأثیر بیشتری دارد. اما در روش متوسط‌گیری بانک مرکزی، مجموع رقم معاملات بر تعداد کل معاملات تقسیم می‌شود که همان میانگین‌گیری معمولی است و توجهی به وزن معاملات نمی‌شود.

ماشین‌سازی (کشور)

متاسفانه تا پیش از این قانون، معافیت‌های بند «غ» ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی نیز خود به مسأله‌ای بزرگ برای توسعه اقتصادی کشور و حمایت از تولید و توان داخل تبدیل شده است. در این بند آمده است «واردات ماشین‌آلات خطوط تولید که به تشخیص وزارت صمت و گمرک جمهوری اسلامی ایران، مورد نیاز واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی مجاز هستند، از پرداخت حقوق ورودی معافند» و این به معنای نابودی ماشین‌سازی داخلی است، زیرا خام‌فروشان داخلی با فشار به وزارت صمت، از این معافیت بیبوهه و خلاف منافع ملی استفاده حداکثری می‌کنند و بخش اعظمی از نیاز خود را از طریق واردات پوشش می‌دهند و به این ترتیب کشور نه‌تنها با توسعه صنعتی مواجه نمی‌شود، بلکه همواره با ارزبری بسیار بالا، تن به واردات خواهد داد.

طی ۴ سال ۹۵ تا ۹۷، ماشین‌آلات وارداتی به طور میانگین ۸۵ درصد از کل واردات، از معافیت بند «غ» استفاده کرده است. درصد بسیار بالای استفاده از این بند معافیت تعرفه وارداتی، بخوبی بیانگر ناکارآمدی این بند قانونی در اجرای قانون بوده است و نشان از مشمولیت بسیار بالای واردات ماشین‌آلات با بند معافیتی فوق دارد. به‌طور کلی بیش از ۸۰ درصد سهم واردات ۸ مورد از ۱۰ قلم اصلی وارداتی در حوزه ماشین‌آلات با معافیت حاصل از بند «غ» انجام شده و تقریباً از ۱۰ قلم ماشین‌آلات اصلی وارداتی، عوارض گمرکی دریافت نشده و در اغلب موارد این اقلام معاف از پرداخت عوارض بوده است. از همین رو نیز باید این معافیت برداشته شود. همه موارد فوق بیانگر اهمیت تولید ماشین‌آلات برای کشور است. در همین زمینه نیز در قانون جهش تولید دانش‌بنیان در جهت حرکت صنایع مختلف به سمت دانش‌بنیان شدن، مسأله تعرفه‌گذاری هوشمند برای حمایت از شکل‌گیری تولید داخل ماشین‌آلات در نظر گرفته شده است تا امکان رقابت‌پذیری به وجود بیاید. از همین رو نیز معافیت‌های مختلف در نظر گرفته شده برای واردات ماشین‌آلات باید حذف و تعرفه‌گذاری هوشمند، جایگزین آن شود.

✽ **کارشناس اقتصاد**